

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı
27 Aralık 2024

Tarih :
Sayı : 958

10/2205

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de engelli bireylerin toplumsal yaşama tam ve eşit katılımını sağlamak amacıyla son 20 yılda yapılan yasal düzenlemeler ve uygulamalara rağmen, bu bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları engeller devam etmektedir.

Türkiye'de 2002 yılında gerçekleştirilen Engelli Araştırması'na göre, toplam nüfusun %12,29'unun engelli olduğu tespit edilmiştir. 2011 yılındaki verilerde bir miktar düşüş olsa dahi, engelli bireylerin eğitim, istihdam ve sosyal katılım oranları hâlâ düşük seviyelerde kalmaktadır. 2022 yılı itibarıyla engelli bireylerin sadece %30'unun eğitim olanaklarından faydalandığı belirtilmektedir. Zorunlu eğitim çağındaki engelli çocukların %40'ının eğitime erişiminde ciddi sorunlar yaşadığı rapor edilmiştir. Özel eğitim gereksinimi olan öğrencilere yönelik destek hizmetlerinin yetersizliği dikkat çekmektedir. 2023 itibarıyla özel eğitim ihtiyacı olan yaklaşık 450 bin çocuktan sadece %40'ı eğitim imkanlarına erişebilmiştir. Özel eğitim okullarının sayısı, 2010'da 122 iken 2023'te bir miktar artmasına rağmen, ihtiyacı karşılamaktan uzaktır. Engelli bireylerin istihdam oranı sadece %22 ile sınırlıdır; bu oran genel nüfus için %47'dir. Özel sektörde engelli kotası doldurulmamış, kotayı ihlal eden işverenlere uygulanan cezaların etkinliği tartışmalıdır. Kamu binalarının sadece %25'i engelli bireylerin erişimine uygun hale getirilmiştir. Toplu taşıma araçlarının %80'i erişilebilirlik standartlarını karşılamamaktadır. 2023 itibarıyla engelli bireylere sağlanan bakım aylığı temel ihtiyaçları karşılamakta yetersizdir. Engelli bireylerin %70'i, sosyal yardımlardan faydalanmalarına rağmen yoksulluk sınırının altındadır. Engelli bireylerin %60'ı, sağlık hizmetlerine erişimde altyapı ve lojistik sorunlar yaşamaktadır. Rehabilitasyon merkezlerinin sayısı ihtiyaçları karşılamaktan uzaktır.. Engelli bireylere yönelik sosyal yardım ve bakım hizmetleri yetersizdir. Bakım maaşı ve destek ödemelerinin ihtiyaçları karşılamadığı, birçok engelli bireyin temel ihtiyaçlarını bile karşılayamadığı görülmektedir.

Engelli bireylerin eğitime erişimini artırmak için yapılması gereken yasal ve yapısal düzenlemelerin yapılması, engellilerin istihdam oranlarının artırılması için mevcut teşviklerin ve engelli kotası uygulamalarının etkinliğinin artırılması, sağlık ve rehabilitasyon hizmetlerinin engellilere erişimini kolaylaştıracak altyapı yatırımlarının yapılması, erişilebilirlik standartlarının kamusal alanlarda yaygınlaştırılması ve denetimlerin sıkılaştırılması, Sosyal yardım ve bakım hizmetlerinin iyileştirilmesi için bütçelerin artırılması ve yeni modellerin geliştirilmesi, Engelli bireylerin hayat standartlarının artırılması, haklarının korunması ve toplumsal katılımlarının sağlanması adına bu konuda Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Saygılarımla. 02.12.2024

A. T. ÖZKAN
Milletvekili

Halat Dincel
Milletvekili

Kadim Durmaz
Milletvekili

Ömer Fethi Gürer
Niğde Milletvekili

Ayhan Adana
Milletvekili

958 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Manir POLAT	İzmir	
Rifat T. Nalbantlı	İzmir	
Serkan Sarı	Balıkesir	
Ganem Akbaşlı	İstanbul	
Ali Öztürk	K. Maraş Mv.	
Feyzi ACTAY	İstanbul	E. Aktay
Ersin Karakör	Aydın Mv.	
Veli Ağbaba	Malatya	
Serret Ullmann	Hatay M. V.	
Sezgin Torikeli	Diyarbakır Mv.	SG ✓
Burhanettin Güven	Adana	
Lehri Delen	Kırklareli	
İsmail Akgöda Alp	Kars	manolyamak
Mustafa Erden	Antalya Mv.	Ullmann
Kemal Yıldırım	Karadeniz Hatay	Kemal
Aliye COŞAR	Antalya Mv.	

